

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oara 12 fil. a treia
oara 10 fil.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirea” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Scumpirea traiului.

Evenimentele, ce s'au desfășurat în zilele din urmă la Viena, Londra și Budapesta sunt tot atâtea dovezi, că scumpirea traiului a atins deja acel punct de saturație, care e hotarnic cu revolta. Greva muncitorilor din Londra a luat proporțiile unui adevărat războiu civil, cauzând statului, în două săptămâni, o pagubă de 2 milioane și jumătate, la fel cu speșele înghițite de războiul cu Burii. Demonstrația din Viena, ale cărei valuri s'au resimțit în proporții mai mici și la Budapesta, a trebuit să pună pe gânduri întreaga lume serioasă. Oamenii cari nu mai puteau suporta scumpirea traiului s'au năpustit ca o vijelie asupra poliției și a armatei. S'au întâmplat ciocniri sângeroase, sute de oameni au fost deținuți și două victime au rămas fără suflare pe câmpul de luptă.

Nu e vorbă de o simplă demonstrație, nici de agitarea masei inconștiente; demonstrațiile de acest calibru sunt așa de inofenzive, în comparație cu ce s'a întâmplat acum. Oamenii, cari au stat cu pieptul în fața puștilor nu aveau așa mare lipsă de agitare nimănui, căci erau destul de tulburați singuri. Sărăcia este doar cel mai primejdios sfetnic al oamenilor desperați; cel mai puternic imbold îi împinte-nă, să facă acest desperat pas, instinctul de conservare. Vedeau și înțelegeau pe deplin, că astfel lucrurile nu mai pot să meargă, căci dacă vor merge așa, viitorul cel mai apropiat nu ne poate aduce nici-căiri, decât: ruină și mizerie.

Mișcarea de revoltă a muncitorimeii vieneze a aflat resunet în sute și mii de piepturi, cari constată în cel din urmă orașel chiar, scumpirea traiului în proporții din ce în ce mai înspăimântătoare.

Nu e numai decât nevoie să recurgem la citate din istorie, provocându-ne la vremea Mariei Terezia, când salariul unui comite era 210 floreni și apăsa mai greu în buzunar ca cele 6—7 mii coroane de azi! E de ajuns să ne amintim relațiile financiare înainte cu zece ani numai și vom vedea, că toți articlii, dar absoluți toți! — s'au urcat în proporții înspăimântătoare, încât unii ating recordul de 100%. Bucatele și mai ales, vitele s'au urcat așa de mult, de vr'o zece ani încoace, încât stai uimit și nu înțelegi până când se vor mai urca încă aceste prețuri fabuloase. Un purce-laș pe care îl cumpărai înainte cu 3 ani, cu 80 cruceri, azi nu-l mai iei din 16 coroane. Câte procente sunt aceste? Lemnele se urcă zilnic, laptele s'a urcat și e pe cale de a se urca înainte. Am putea lua pe rând toți articlii și n'am afla unul, care să fi scăzut în preț.

Și viitorul nu ne pune altceva în perspectivă decât nouă urcări și nouă impozite.

Unde vom ajunge?

Scumpirea aceasta a traiului, lovește mai ales în clasa de jos, care în orașele mari, după o muncă de peste 10 ore la zi, nu e capabilă nici să trăiască măcar de pe o zi pe alta, din plata muncii. Chiria s'a urcat în mod îngrozitor, carnea se scumpește mereu, laptele tot asemenea.

Revolta muncitorilor vienezi, a fost suprimată ce e drept cu forța, dar asta nu înseamnă nici pe departe o soluție a acestei chestiuni de o ardență actualitate. Stomahul gol nu se poate disciplina cu baionete și ordinațiuni polițienești. Trebuie ameliorată soarta înșasă a muncitorilor; dându-li-se posibilitatea de a trăi măcar de pe o zi pe alta, pe urma muncii lor.

O reformă în cele economice

se impune tot mai mult. O echilibrare materială, o statorire a valorilor, o limită a prețurilor, cari se urcă nebunește, la infinit.

Și poate și relațiile vamale dintre Ungaria și Austria ar trebui mai altcum regulate, căci așa cum trece dela noi totul în Austria înțelegem vitele și produsele agricole, fără nici o vamă, aci nu mai rămâne cvantul suficient pentru alimentarea celor de așasă, și astfel luându-ne Austria tot ce avem mai bun, noi trebuie să plătim pentru cele rămase prețuri exagerate, cari ne apasă așa de mult în cele financiare.

După muncitorime, soarta cea mai rea o are lumea funcționarilor dela orașe. Ei plătesc cu bani gata toate produștele și toți articlii de industrie; plătesc prețurile urcate pe toată linia și deruta materială e absolut iminentă, în această luptă inegală și imposibilă.

Economii și industriașii mici sunt într'o situație cevaș mai favorabilă. Pierderile ce le îndură pe teren la cutare articlu, le acopere cu urcarea prețului pe celealalte terenii, în desfacerea productelor și desfacerea articliilor; iar capitaliștii și marii proprietari zimbesc la aceste neputincioase sbuciumări ale sărăcimeii, încassând din ce în ce mai multe parale, urcând după bunul lui plac prețul laptelui, al cărnii și al bucatelor, având la spate destulă avere, ca să susțină concurența cu cei puternici și supremația asupra celor mici.

Toate aceste stări dezordonate, dacă nu se vor aranjă de cu bună vreme, vor aduce cu sine un inevitabil și general cataclism social. Căci cea dintău cărămidă la temelia trainică a unui stat, este îndestulirea materială a cetățenilor, și, înainte de toate: puțința de a trăi, conform muncii prestate.

Corespondințe.

Sfințire de biserică.

Duminecă în 10 Septembrie n. a. c. s'a săvârșit actul sfințirii bisericii nouă din comuna Săuca (com. Sălagiu) din partea Magnif. D. Gregoriu Pop, canonic în Gherla.

La sf. Liturgie au luat parte afară de Magnif. D. canonic, Demetriu Coroian, bravul protopop al tractului T.-Sărvad, Vasiliu Pop, protopopul din tractul Eriului, 14 preoți și 2 diaconi. La sf. Liturgie au venit popor atât de numeros, încât unii numai din stradă puteau să privească la actul sfințirii.

Răspunsurile liturgice au fost executate de corul vocal din loc, condus de dl Ioan Santoan din Budapesta, cu succes foarte bun. Au cântat bine vre-o câteva cântări și corul vocal din Hotoan, iar priceasa a fost cântată de Dl Vasiliu Oros, fost pretore și de prezent director la banca „Vulturul” din Tășnad, cu o voce atât de plăcută, încât au stors lacrimi din ochii publicului adunat.

A predicat la inima poporului Magnif. D. canonic Gregoriu Pop, îndemnând poporul să țină cu sfințenie la credința noastră strămoșească. Afară la popor a ținut predică Traian Trușă preot în Drighiu, în fine Vasile Patcaș bravul preot din Hotoan, după ce a rostit frumoasa cuvântare bisericăscă, a citit lista fondatorilor și binefăcătorilor și ajutărilor sfintei biserici. A laudat mult poporul dornic de cultură din Săuca, care în decurs de 15 ani a adus mari jertfe materiale pentru biserică și școala lor, fiind avizat pe propriile lui puteri.

Biserica, care a costat peste 30 mii de cor. s'a zidit din jertfa bunilor creștini din numita comună. Au mai contribuit la zi-

direa bisericii: Dl Gregoriu Siladi mare proprietar în Sănișlău, (com. Sătmăr), care a dăruit lemnele de lipsă pentru arderea cărămizilor, precum și prețul iconostasului. Iară Dl Dr. B. Cosmuța medic în Budapesta, a dăruit loc pentru biserică la rugarea dlui jude comunal Vasile Pustai, care pe lângă ostenețele puse, a dăruit o frumoasă sumă de bani bisericii dimpreună cu harnicul preot local Vasile Mureșianu, Dna văd. Ștef. Cosmuța, Ioan Șaitoar, Georgiu Crăiuț curator primar bisericăsc, Georgiu Pop, Georgiu Burcaș, Alexandru Dohan, G. Fescaș, G. Cădar și alți mulți creștini buni din Săuca. Ioan Șaitoar a procurat un clopot pe seama bisericii. Ioan Gavruș econom emigrat în America asemenea a colectat bani dela românii aflători în America pentru un clopot la biserică. Iuliana Suciu din loc a dăruit 100 cor. la biserică.

Dl Vasiliu Pustai dimpreună cu Traian Sabo din Tășnad, au ridicat o cruce frumoasă în cimiterul sf. biserici. Alexandru Dohan, Georgiu Buscaș și G. Mărian alui V. au cumpărat un lustăr la biserică. Iară Georgiu Pop dimpreună cu membrii capelei muzicale de fanfare un alt lustăr pe seama sf. biserici. Dl George Molnar din Sântău a dăruit 20 cor. sf. biserici.

Soția lui Vasile Șaitoar din loc a îmbrăcat frumos altarul. Petru Fărcaș cu Georgiu Burcaș au procurat o icoană pe seama sf. biserici. Dl Ioan Toduț inv. local a cumpărat o cădelniță, iar dl Ioan Santoan născut în Săuca și locuitor în Budapesta a instruit gratis corul bis. pe 6 voci.

Laudă merită și Dnii Georgiu Filep și Ioan Filep (care a dăruit singur 50 cor. la sf. biserică) mari proprietari din Sântău, dimpreună cu Georgiu Siladi jude comunal din Silvaș (care a colectat 107 cor.), cari pe lângă frumoasa sumă ce au dăruit sf. bi-

serici, au ostent de multeori și în persoană la adunarea comitetului bisericăsc ținut în Săuca.

La 2 ore după amiază s'a ținut banchetul, unde s'au ținut prea frumoase toaste.

La 4 ore p. m. s'a făcut Înseratul, la care a luat parte o mulțime mare de popor și inteligență. A ținut o frumoasă cuvântare ocazională Ioan Fărcaș preot în Eriu-Săncraiu, laudând mult vrednicile Săucanilor. Intre altele a zis: „Să știți dragilor Români, că biserică a fost în trecut fortăreața de apărare și de mântuire a neamului nostru românesc și tot aceasta are să fie și în viitor. De credința noastră și de maica biserică în veci să nu ne lăpădam. Bunul Dumnezeu a fost cu noi, este și va fi, dacă pururea vom fi creștini buni și ne vom iubi din suflet limba noastră strămoșească. — Venind azi la Dvoastră atâta popor și inteligență — ne-am bucurat din inimă, aflând aici un popor cult, dornic de înaintare, un popor cu inimă românească, creștini adevărați, cu conducători la culmea chemării lor. Vă mărturisesc sincer, că nu eu, ci faptele Dvoastră Vă laudă; rog pe bunul Dumnezeu, ca darul și binecuvântarea cea cerească să se reverse peste Dvoastră iubiți poporeni. Fiți totdeauna români buni și lucrați cu dragoste pentru mărirea lui Dumnezeu și fericirea neamului românesc. —

Seara la 7 ore s'a început balul popular și petrecerea, unde pe lângă muzica bună, a cooperat și capela muzicală de fanfare din loc. La 9 ore s'a început petrecerea pentru inteligență. Balul a fost împreună cu concert. S'au cântat: „Pe al nostru steag e scris unire” de A. Bărseanu. „Coasa” și „Negruța din Bănat” de I. Vidu, de coriștii din loc cu succes foarte bun.

FOIȚA.

Seara pe luncă.

Ca o pânză fumurie
S'a întins amurgu 'n vale
Cenusie pare luncă
Cu întinsurile sale.

Și 'n pustiul zării sure
Prinde tainic să răsără
Câte-o stea sclipind de par'că
Tremurând se înfioară.

Dusă 'n cet pe tot întinsul
Dintr'un fluer strecurată
Dulce-o doină dela stână
Se 'nfiripă tremurată.

Și purtată peste drumuri
Prelungit răsună în cale,
Îngânându-se departe
Cu-o talangă de pe vale.

Lunca s'a nălbîit pe margini
Colo 'n umbră stau de strajă
Niște plopi ca să păzească
Nepătrunsă firei vrajă.

Pitești.

C. Popescu-Argeșan.

Expoziția despărțământului Blaj.

Secția silvanală.

(Continuare și fine).

Dintre paserile pădurii vedem expuse vulturul (*Aquila chrysaëtus*) în două exemplare, ambii pușcați în pădurile metropolitane (Bucurdea), gaia (*Milvus regalis*), uliul (*Astur palumbarius*), viudereul (*Falco tinunculus*), bufnița (*Nyctalus*), cucul (*Cuculus canorus*), potârnichea (*Perdix perdix*), fasanul (*Phasianus colchicus*), mierla neagră (*Turdus merula*), și altele și altele. Remarcăm o foarte interesantă, loxia recurvirostris, paserea cu ciocul cruciș, pe care i-ă dat Creatorul ca cu atât mai ușor să poată desface cucuruzul bradului scoțând din el sămânța cei servește spre nutreământ.

Colea zărim și roșcovanu (Pirrhula major) cel frumos și drăguț; mai la o parte ciocănițoarea sau gheunoaia (*Picus viridis*), una dintre celea mai folosite paseri a pădurii; — ciocănelul (*Sitta europea*), singura pasere care are darul de a putea merge pe trunchiul lemnului și cu capul în jos; am-

bele sunt așezate pe un trunchiu în poziția cum ciocăniind mereu caută și scot de sub coajă și din lemn insectele stricătioase — destructorii pădurilor.

La dreapta pe o masă este și o bogată colecție de ouă de paseri aflătoare în pădurile noastre. Dela oul vulturului până la oul celei mai mici paseri dela noi, — al ochiul bouului (*Troglodytes parvulus*), toate sunt aici; în fel de fel de culori și mărime.

Apoi cuiburile celea drăgălașe, — fiecare în sine un cap de operă, așa de curată și dibăcie sunt construite.

Cea mai însemnată parte a expoziției silvanale este cea aparținătoare taxării, măsurării, administrării și exploatarei pădurilor, precum și instrumentele și recvizitele de lipsă pentru aceasta.

De aci se țin brățarele — clupele sau grapele de diferite sisteme expuse; dintre cari remarcăm: brățarul sistem Aldenbrück, brățarul sau grapa *fundatorului Frâncu* și brățarul cu 2 șini. Brățarele sunt cele mai de lipsă instrumente pentru taxarea pădurilor; cu ele se măsură diametrul copacilor, iar cu ajutorul acestuia volumul lemnului în m³. Tot de partea taxării se țin aparatele pentru măsurarea înălțimii arborilor și anume, sistem Crister și sistem Felber; precum și bătițele de signalat.

Dintre toate obiectele expuse, cele mai însemnate sunt însă instrumentele ingeneresti: astfel bussola sistem Neuhöfer provăzută cu

Dăruiri dela credincioșii contri-	
buenți adunați	2427'38
Din bilete de bal	1919'90
Spese	234'66
Venitul curat	4112'62

Primească mare mulțumită toți cari au dăruit obolul lor pe seama sfintei biserici. A ajutată sf. biserică e o datorință creștinească și aceasta Dumnezeu o răsplătește înzecit.

Petrecerea a ținut până în zori de ziua. După aceea s'au depărtat fiecare foarte mângâiat, că au putut participa la această sfințire de mare însemnatate.

Raportor.

Cronici Bucureștene.

— Dela corespondentul nostru. —

Serbările culturale dela Blaj ne-au adus în o legătură mai strânsă pe noi Bucureșteni cu Blăjenii. Eram noi convinși de mult, că acești oameni, statornici în cinste de sfânta lege, sunt statornici și în cinstea neamului românesc. Și dacă nu e așa de mlădioasă limba lor, cum e a noastră, ne storce toată admirațiunea cu: cultura, însuflețirea națională și tot ce vrei. Aceste trei zile de praznic românesc — să nu să supere frații Blăjeni — au fost prea ocupate, și nu au putut oamenii observa multe. Eră însă un lucru foarte bun, dacă ar fi observat lumea pe oamenii mai de samă dela noi, cum stau să soarbă cuvintele înțelepte și venite din inimile curate românești ale arhierilor și fruntașilor. Am observat atențiunea Dlui Simion Mehedinți, profesor universitar și om foarte însemnat în țară. Puține momente de fericire va avea dânsul ca cele dela Blaj. Domnul Nicolae Iorga a venit prea târziu la Blaj, când plecase deja o parte bună din

oameni, și nu mai erau ședințe așa de solemne ca în cele două zile dela început, dar de i-ar fi dat voie subprefectul să spună câteva vorbe, mulți ar fi înțeles focul ce i-se cetia din obrazi și ar fi priceput, cum de ochii lui nu-și găseau odihna în vasta sală de gimnastică.

Gazetele de aici au accentuat valoarea culturală a acestor serbări. Domnul Nicolae Iorga a scos și în broșură articolele publicate de D-Sa în „Neamul românesc“, relevând, că Blajul eră vrednic de onoarea, ca să se prăznuiască în el jubileul culturii românești, și nici un alt centru nu-i putea disputa acest drept.

La zece zile după sărbătorile dela Blaj au urmat la București serbările Ligii. În parcul Carol, unde a fost aranjată expoziția din 1906, s'au făcut o mulțime de distracții și învățături. A ținut conferențe Dl Iorga și alții, au declamat cei mai de seama artiști dela teatrul național, Dl Liciu a aranjat fermecătoarea poveste a neamului văzută și la 1906, prințul Bibescu și alții au sburat pe deasupra parcului, miliția a luat cu asalt Grivița în ziua pomenirii. Acestea și alte lucruri frumoase, aranjate de secția București a „Ligii pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“ au adus la București la 60—70 de mii de oameni din toate părțile locuite de Români, până și din Basarabia și Macedonia. Cei veniți au putut să vadă orașul, să viziteze gratuit toate muzeele, între împrejurări foarte convenabile. Au fost unele mici neajunsuri, de cari se găsesc la orice aglomerație, cari însă nu pot să detragă nimic din valoarea acestor serbări. Liga ar face bine, să aranjeze serbări de acestea mai adeseori, și să facă propagandă și mai mare; experiențele anului acestuia vor fi foarte bune pentru viitor.

cerc limbos, așezat pe stativ dimpreună cu leațul de măsurat. Aparatele pentru direcționarea, fixarea liniilor și al unghiurilor. Planimetrele sistem Amsler și sistem Coradi. Celea două pantographe pentru mărirea sau micirea mapelor silvane. Transporteurul. Cercul de duplicat, peteaua și lanțul de măsurat etc.

În ce privește exploatarea pădurilor, vedem expuse aici: săcuri și fireze mari de pădure; amenajamentul (planul de exploatare) pădurilor fondului Șuluțan (1168 i. c.) din Someșodorheiu; apoi tipărituri pentru ținerea în evidență la exploatarea pădurilor; conspect pentru delnițe, pentru lemne cu firul și tipărituri pentru rațiuni; tablouri cari reprezintă transportarea lemnului pe apă cu ajutorul zăgazurilor sau iezăturilor.

Mai remarcăm încă dintre obiectele din partea aceasta, două dintre cele mai frumoase și practice și anume: conspectul pădurilor administrate de către forestierul arhidiecezan; în special însă conspectul tuturor pădurilor a comunelor bisericesti din arhidieceză.

În partea vânătoarească a expoziției, din lipsa locului s'au expus mai puțin, dar cu toate acestea e destul de drăguță și cu gust aranjată.

Îndată ce intri în sală la cea dintâi privire vezi așezat pe un stativ înalt regele văzduhului, vulturul cel mare; el stă pe pe o stâncă, cu aripile întinse, cu ochii țin-

țiți în zare, căutându-și prada; — parcă-1 vezi acum plutind sus printre nori, cu ochii fulgerători pătrunzând paturile aerului, și apoi ca fulgerul slobozându-se asupra prăzii de jos; — îl vezi cum o ia cu sine sus în văzduh și o duce la lăcașul lui, sus pe stânci cărunte, unde numai el e stăpân.

Lângă aceasta, câteva paseri răpitoare: ulii, șoimii, bufnița etc. sunt așezate sub aripile lui, arătând că el este regele, — domnul tuturor paserilor.

Dinjos înaintea mesei un lup, — înfricoșatul tâlhar al pădurilor noastre, — stă lângă un tufiș la pândă, gata de săritură, cu peri sculați pe grumaz și pe spinare, cu gura căscată arătându-și dinții înfricoșaji.

La dreapta un cap de mistreț cu colții lungi și ascuțiți; sub care atârână armele vânătorului, brâul pentru patroane, cornul de vânat și traista pentru merinde.

Mai înjos sunt așezate pe pârte câteva coarne de căprioară, părechi de colți de mistreți etc. iar lângă acestea fasanul, potârnichea, iepurele, viezunele etc. tot atâtea animale mult prețuite de vânător.

Pe urmă vin câteva tablouri vânătoarești: cerbul falnic, — de a cărui răcniri răsună toamna pădurile, — se trezesc echourile munților și bate mai cu vehemență inima vânătorului. Colo o grupă de căprioare svelte și iuți de picioare; iar lângă acestea un tablou reprezentând foarte nimerit chipul unui braconier (vânător-fur) tipic. Din

Venind toamna, se gândește lumea la lucrul cel mult de isprăvit. Guvernul are un program bogat, din care a realizat deja multe lucruri frumoase, dar cele mai însemnate urmează să le facă numai de aici înainte. Va da mult de gândit guvernului chestia tramvajelor nouă, a căror societate a fost disolvată în vară.

Alegerea noului mitropolit primat încă e o chestie grea. S'au pomenit până acum numele arhimandritului Scriban, dar ori cât ar fi acesta de capabil, n'are decât 34 de ani, — era vorbă de profesorul universitar Nazarie, un preot fără pată, iar acum se vorbește ca despre un lucru cert de alegerea episcopului Gherasim al Argeșului, arhieru învățat și cu bun nume, decumva acesta la vârsta de 62 de ani ar voi să primească căma bisericii așa de mult sbuciumate în anii din urmă. Sunt unii, cari vorbesc de reintronizarea fostului mitropolit Ghenadie Petrescu, starețul mănăstirii Căldărușani, pe carea o restaurează cu multă pricepere, cum și de alegerea în scaunul de primat al fostului episcop de Roman, Gherasim, care a purtat lupta contra Primului Mitropolit Primat Atanasie, dar venind combinațiile acestea din partea ziarelor opoziției, acum se vor împlini.

Sper să fie de interes pentru cititori un mic rezumat al articolului publicat în „Dimineața“ din 5 Sept. de fostul mitropolit primat Ghenadie, intitulat „Se pot căsători preoții văduvi?“ Răspunsul e negativ. Reproduc unele fraze mai frumoase: „Jurnalele ne-au adus chiar vestea, că Patriarhia, Rusia, biserica Ardealului și celelalte biserici ortodoxe s'au pronunțat pentru recăsătorire și numai biserica noastră s'a opus... Bine a făcut... Suntem asprii — recunoaștem, — dar în asprimea aceasta rezidă autoritatea

el reesă tipul omului rezolut și în tot momentul gata la orice.

La fine amintim că întreagă expoziția, respective colecțiunile și celelalte obiecte de cari a avut lipsă muzeul gimnaziului din Blaj, s'au predat acestuia.

Întreagă expoziția aceasta a fost aranjată de forestierul arhidiecezan dl Victor Precup, cu ajutorul câtorva studenți silvicultori.

Emil H. Precup.

stud. ing. silv.

Trăiască noii prezidenți ai „Astrei“.

La nunta de-aur dela Blaj

În veselie-extremă

Al „Astrei“ cap, încoronat

A fost de-o diademă.

Ce are neamul nost mai bun

În frunte cu Prelații,

Strălucitor ș'a arătat,

De s'au uimit Carpații!

O, „Astră“, mândra noastră stea

De neam conducătoare,

Aureola ta acum

Lucește în splendoare.

Și bunul Dumnezeu spre noi

Cu milă azi se 'ndură

Când ne trimite Prezidenți

Doi oameni de cultură!

(Bobârnaci)

H. C.

creștină, care cere mai multă viață după Dumnezeu și mai puțină după oameni". Spune, că „infracțiunile oficiale la legiurile bisericești ne aduc pe nesimțite spre prăpastia reformelor" ... „și la noi există chiar o tendință spre protestantism — pe care-l profesăm inconștient, — căci tot ferindu-ne de Seyla, negreșit c'am alunecat în Carvda".

„Și dacă unui soldat i-se cere eroism și supunere oarbă... de ce oare biserica și societatea nu ar pretinde dela preoți înfrânare și mai multă curăție morală? Chestiunea vitală pentru biserică nu este înșurătoarea a doua a preoților, ci conduita, cuvântul lui Dumnezeu, acurateța serviciului divin, căutarea credincioșilor cu dragoste și din toată inima." Pentru a ușura soarta preoților văduvi propune urcarea lefii, „și atunci să i-se ceară întoarcerea spre biserică, mai multă activitate și cât mai multă dragoste de misiune". Mai cere înființarea unor institute pentru creșterea orfanilor de preoți.

Holera — deși foarte puțin — a pătruns și la noi. Cum stăm însă astăzi cu corpul medical, și cu îngrijirile serviciului sanitar, mare frică nu-i purtăm. În anul trecut era holera în toate țările vecine, și noi n'am avut nici un caz. Ori cât de mari ar fi căldurile, cu ajutorul lui Dumnezeu sperăm în știința și hărnicia medicilor noștri, recunoscută de toată lumea.

Delateiu.

Plan de acțiune

al Societății pentru fond de teatru român.

(Continuare).

II.

Directorul e retribuit cu:

1. salar fix de 2400 coroane,
2. bani devarțir 400 coroane,
3. pașal pentru susținerea unei camere potrivite, ca cancelarie a Societății, 200 corone,
4. cinci cincvenale în suma de 200 corone,
5. provizie de 50% după taxele intrate la casă dela membri înscriși prin dânsul.

III.

Directorul poate fi oricând amovat dela postul său, pre lângă escontentare trilunară, pentru:

- a) neglijență în purtarea agendelor,
- b) lipsă de interes sau pricepere în agendele sale,
- c) incorectități sau malversațiune,
- d) insubordinație și neîmplinirea mandatelor primite.

IV.

Datorințele Directorului sunt:

1. îngrijește de propagandă în presă și în publicul românesc, pentru a se ținea treaz interesul pentru Societate și mișcarea teatrală;
2. caută a înscrie membri noi pentru Societate;
3. ține în evidență și dirigează întreaga activitate a comitetelor filiale. îndrumându-le și sprijinindu-le, spre care scop va căuta a susține contact neîntrerupt cu ele;
4. ține în evidență reprezentațiile de diletanți și face propagandă pentru asemenea reprezentații. la cerere, dând informații, îndrumări și ajutorul moral și intelectual necesar; mai departe ține în evidență toate Reuniunile noastre de cântări, de teatru și corurile noastre, urmărește lucrarea lor cu luare amintire și dă anual raport despre activitatea lor.
5. conduce cancelaria Societății, îngrijind corespondența curentă, arhiva, biblioteca și întreg inventariul Societății conform regulamentului special;
6. îngrijește de toate acele agende de casă, cari sunt precizate în regulamentul pentru serviciul de casă;
7. îngrijește de toate pregătirile necesare în vederea adunării generale, punându-se la timp în legătură cu intelectualii sau comitetul aranjator din localitatea respectivă;
8. face comitetului propuneri relativ la aranjarea festivalurilor artistice și disertațiilor dela adunările generale;
9. îngrijește de compunerea, tipărirea și distribuirea Anuarului Societății la timp;
10. ține în evidență purtarea, sporiul și peste tot afacerile bursierilor;
11. execută toate mandatele primite dela comitet sau biroul comitetului;
12. prezintă la 31 Decembrie și 30 Iunie a fiecărui an câte un raport amănunțit și documentat despre starea Societății și lucrările sale.

(Va urmă).

cește importarea mijloacelor de traiu din străinătate, și mai ales importul carnei din Argentina. prin ce piața s'ar ieftini A doua zi după revolta aceasta de stradă, ministrul Héderváry a fost chemat în audiență, și, după cum scriu ziarele ungurești, ar fi primit ordin să dea tot concursul guvernului austriac, ca să poată rezolvi favorabil chestia carnei. Spre acest sfârșit contele Serényi ministrul nostru de agricultură, a fost chemat telegrafic din concediu și i-s'a încredințat să studieze afacerea de urgență.

Spania. Știri foarte neliniștitoare din Spania. Sindicatul socialist spaniol a declarat grevă generală în toată țara. La propunerea guvernului, regele Alfonso a subscris actul prin care se declară starea de asediu. Miliția e conșignată. În timpul din urmă învâlmășeala și confuzia a ajuns și mai mare prin intrarea în grevă a funcționarilor de tren, prin ce s'a zădărnicit orice comunicație în interiorul republicei. În foarte multe orașe greviștii au alungat poliția și armata și au proclamat republica. Se pare, că stările din Portugalia au fost acceptate și de spanioli și că rând pe rând statele de viță latină vor proclama republica, dărîmând tronurile, dovedite adese de nevrednice, de a cărmui poporul.

Ultimele știri vestesc, că un complot anarhist a fost descoperit contra regelui Alfonso. Planul eră să se repețească scandalul cu uciderea regelui Alexandru al Serbiei.

Reviste.

Viena. Din cauza scumpetei mijloacelor de traiu s'a făcut Dumineca trecută o mare demonstrație de stradă, la care au luat parte peste 100 mii oameni. Mai târziu demonstrația a degenerat în adevărată revoltă, cât a trebuit să întrevină și armata, așa că sfârșitul a fost câțiva morți, sute de răniți și deținuți. Demonstrația s'a îndreptat și contra Ungariei, care cu politica ei zădărnici-

Noutăți.

Din Arhidieceză. Escel. Sa Preasf. Mitropolit Dr. Victor Mihályi a conferit Duminecă în 17 Septembrie ss. orduri ale subdiaconatului și diaconatului, iar Joi în 21 Sept. sărbătorirea Nașterii P. C. V. Maria a ordonat de preoți pe profesorii gimnaziali: Augustin Caliani și Petru Suciu și pe clericii abs. Patriciu Mureșan din Buciumi dispus administrator parohial în Sân Mihail deșert (distr. Dârgei), Longin Corcheș din Câmpeni dispus administrator parohial în Șutu (distr. Indolului) și Teodor Pădurean din Coroiu dispus administrator parohial în Ciucmandru (distr. Ibașfalăului).

NEUMANN M.

furnisor al curții și camerei ces. reg.

în KOLOZSVAR, Mátyáskirálytér 14.

Mare asortiment în veșminte bărbătești, de copii și fetițe!

(72) 6—?

Prețurent ilustrat gratis și franco.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Pentru biserica gr.-cat. și zidindă casă parohială din Ghircei, s'au primit următoarele contribuiri: fundațiunea Dr. Ioan Nechita, 50 cor. Bron Weselényi Miklos custude de coroană 50 c. Iakabfy Izsák din Zelan 50 c. Terneđ Jakab din Zelan 10 c. Dr. Virág Lajos medic cercual 3 c. Iane Stefan poporan Mineul nou tom. I. cu 32 c. — In numele poporenilor pe această cale li-se aduce mulțumită și să imploară darurile lui Dumnezeu. — Ghirceul Silvaniei la 19 Septemvrie 1911. *Stefan Szabó*, preot gr.-cat.

Știri literare. Dela 1 Oct. n. va apărea la Orăștie o revistă literară pentru familia, sub numele „Cosinzeana”, sub îngrijirea d-lui Sebastian Bornemisa dela Librăria națională din Orăștie. Revista va apărea deocamdată la 1. 10 și 20 a fiecărei luni, iar dela Anul-nou poate chiar in fiecare săptămână. Pe trei luni din anul acesta abonamentul e 1 cor.

Adunarea dela Buteni ținută Dumineca trecută a succes minunat. S'au adunat mii de oameni de prin prejur. A vorbit vice-presedintele comitetului național d. Dr. Teodor Mihali, dr. Ioan Suciu, Vasile Damian, dr. Aurel Grozda și dr. Romul Velici.

Sborul lui Vlaicu la Sibiu. După cum se anunțase Dumineca trecută Vlaicu avea să sboare la Sibiu. Se adunase lume foarte multă, români și străini. Din Blaj au mers la Sibiu 60 elevi preparandiali cu profesorii lor. Din cauza ploii torențiali sborul nu s'a putut face nici Duminecă, nici Luni, amânându-se pe mâne, iar cel dela Brașov pe 1 Oct. n.

Invitare. Din prilejul binecuvântării bisericii noastre parohiale gr.-cat. și a adunării generale a despărțământului nostru „Murăș—Ușorheiu”, cari amândouă, vor fi in una și aceeași zi, adică in 24 Septemvrie n. a. c. Corul bis. gr.-cat. local va arangia la 7 oare seara o producțiune corală—declamatorică, la care Onor. public român prin aceasta să invite cu toată dragostea. Bandul-de-câmpie la 17 Septemvrie. *Comitetul arangiator.*

Congregația com. Caraș-Severin e convocată pe 5 Oct. n. Membrii români sunt recercați să se prezinte cu totii.

Pilde. Din o scrisoare, ce primim estragem următoarele informații: In comuna Ockfalva din Săcuime sunt cam 60 familii de reformați, acestia au biserică de piatră, școală tot de piatră, au preot și cantor—Invățător, pe cari li susțin nu din repartiție, ci din procentele unui fond format din contribuiri benevole ale poporului. Iată cum se fac contribuiri: Toamna la culesul cucuruzului, fiecare gazdă, lasă la capul satului o coșarcă de cucuruz cu tuleul. Cucuruzul acesta se licitează și cumpărătorul e obligat să depună la cumpărare 100% din preț, restul la sfârșitul anului. Din contribuiri aceste s'au format și se alimentează an la an fondul de susținere a persoanelor și realităților culturale. Câte am putea și noi învăța!

Adunare populară in Ludoș. Membrii partidului național român din com. Turda Arieș, vor ține la 8 Oct. n. adunare populară. Vor lua parte deputații români, mai mulți membrii fruntași ai partidului și alții. Se va discuta situația politică, atitudinea partidului față de proiectele militare și reforma electorală.

Înștiințare. Biroul central al partidului național român e mutat la Arad, strada Zrinyi Nr. 1 a. Scrisori menite pentru biroul central sa so trimeată totdeauna recomandate pe adresa: dr. Ioan Suciu Arad, strada Zrinyi 1 a.

Stoiypin a murit. Ministrul prezident rus, contra căruia se comisesse un atentat in teatru din Kiew, a murit in grele suferințe. Moartea i-a provenit din glocul care-i perforase ficatul. Regrete multe nu lasă pe urma sa.

De ais reuniunii de misiuni. Comitetul „Reuniune de misiuni științe a preoților gr.-cat. de Aiba-Iuba și Făgăraș” in ședința din 6. I. c. a decis, *că in anul acesta adunarea generală împreună cu exerciții spirituale să nu se țină, ci să se publice numai raportul general.* Aceasta hotărire își află motivarea parte in faptul, că la adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” și a „Societății pentru fond de teatru român” ținută in 28—30 August a. c., au participat aproape toți membrii reuniunii, jertfând timp și bani, — parte in împrejurarea, că seminarul teologic, unde s'au ținut și s'ar putea ținea adunarea generală, se aranjează după adunarea din August pentru primirea clericilor.

Reuniunea ține misiuni sacre in *Bălcaciu* (tr. Biei) din 22—24. I. c. Poporul gr.-cat. de acolo, o mână de oameni saraci in o mare de compatrioți Sași bogati, a ridicat, in unire și cu mari jertfe, o frumoasă biserică, care se binecuvântă in 24. I. c. Părintele Victor Barna a ținut, că este bine, ca, deodată cu sfințirea bisericii materiale, să se sfințească prin cuvântul lui Dumnezeu, prin rugăcuni și pocănță și biserică Spiritului Sfânt: sufletele credincioșilor, conducător și predicator la misiuni e părintele Dr. Alexandru Nicolescu.

Bamberger, profesorul școlii med. din Viena, se declara in următorul chip: „Aparatură naturală anară *Francisc Iosif* este una dintre cele mai puternice ape minerale purgative, care, nici la folosirea mai îndelungată nu are urmări laterale stricătioase”. — Se află in farmacii și spețerii. — Direcțiunea de transport in Budapesta. (21)

Foc. Ni-se scrie din Tievaniul mic, că edificiul in care eră banca românească „Pungaru” din Cacova s'a aprins Sâmbătă seara, prefăcând totul in cenușă.

Holera nu vrea să ne lase. Zi de zi se ivesc cazuri nouă de îmbolnăvire, in cari se constată prezența bacteriilor de holera asiatică. E sigur, după analizele făcute, că apa din Dunăre e infectată de bacterii și cu toate acestea oamenii nu se rețin de a nu o bea.

La apărarea in contra bolerei rola cea mai mare o poartă apa. Părerea unanimă a medicilor este că in timpuri epidemice apa minerală care conține acid carbonic este folositoare nenumărat spre beut ci și spre spălarea gurii, fiindcă acidul carbonic omoară bacterii și li stăpânește. — Intre apele minerale conținătoare de acid carbonic este „Phönix de Buziaș” cea mai recunoscută și răspândită, fiindcă nu este numai cea mai bogată in conținerea acidului carbonic și cea mai lefină, ci este și scutită de bacterii, din care cauză se recomandă din partea medicilor și in general se folosește in spitaluri. — Apa minerală „Phönix de Buziaș” n'ar fi iertat să lipsească din nici o casă.

Posta Redacțiunii.

M. H. Incepeți prea vehement, ca să sfârșiți pomenind persoane. La astfel de agitații nu ne putem angaja. Publicăm bucuroși scrisoarea D-tale dacă ai fi tractat principial, fără să pomeniți persoane. Așa, nu se poate.

T. K. Regretăm, dar nu putem publica articolul trimis, are atâtea defecte! Limba românească s'a ciselat și curățit de vorbe și frase greoaie și barbare, cât ne-ar răde toată lumea de am lăsa să se tipărească in foaie vorbe, ca *per-treca, perpetuialitate, desvoltarea potențelor ș. a.* Dar și de altcum chestia ce tratați aparține aproape numai învățătorilor, de aceea ar fi mai potrivit articolul in o revistă de specialitate.

I. B. Nu știm!

Partea Literară.

CRUCIAȚII.

Roman istoric din veacul al XV.

după Henryk Sienkiewicz.

(Continuare).

73

Volfgang, stă pe gânduri, dar Arnold, căruia fratele li comunică dorința lui Mazko, nici nu voia s'auză de așa ceva.

— Bine — zise Mazko — fratele meu va merge acasă cu soția lui, iar eu rămân aici. Lăsați-mă să-i spun și lui ce hotărîre ați adus.

— Dar mai întâi să ne înțelegem despre prețul de răscumpărare, ce trebuie să plătiți pentru voi amândoi — zise Volfgang.

— Despre prețul de rescumpărare? — zise Mazko.

Noi încă am prins pe un cavaler și nobil distins: pe principele De-Lorsch, dar l-am eliberat singur pe cuvântul lui de onoare fără ca să ne fi înțeles referitor la prețul de rescumpărare.

— Ați prins pe De-Lorsch? întrebă Volfgang.

— Cu el veți câștiga mult. Acum nici eu nu vă eliberez ușor.

Lui Mazko la părut rău c'a spus totul.

Volfgang statori așa o sumă mare înecât Mazko să îngroză. — Dar să liniștiți îndată, căci știu, că vor fi despăgubiți cu prețul de răscumpărare alui De-Lorsch.

Apoi merse la Zbisko și li spuse să pornească cât mai iute și încă înainte de ce cruciații și-ar trage pe seamă de târgul făcut cu Mazko.

— Aceast-a-i soartua cavalerului! Aceasta-i — zise bătrânul — eri tu erai stăpânul, azi însă ești prinsoner. De cumva te vei păzi poți să ajungi pe Glava și atunci mai ușor puteți încunjură pericolul.

Danusia eră palidă ca ceara și Mazko făcându-i o cruce zise:

— Du-o cu tine și te roagă pentru ea.

Eu așa cred, că puțin putem să sperăm dela ea.

— Nu vorbi astfel frate! — adause Zbisko.

— Toate depind dela voia lui Dumnezeu.

Nu peste mult Zbisko eși cu Danusia in brațe. Aceasta eră atât de slăbită încât, cei doi cruciați când o văzură s'au înfuriat ca nește adevărați lupi.

— Nefericitul de Siegfried, trebuie c'a fost mai rău decât un sălbatic, — zise Volfgang.

Zbisko așeză in trăsură pe Danusia cu cea mai mare precauțiune, sărută apoi pe fratele său, căruia li zise:

— Dumnezeu să te grigească frate, nu uită nici de mine.

— N'ai teamă nu te voi uita, Dumnezeu să-ți răsplătească binefacerile tale.

— Auzi? — De cumva vei ajunge pe Siegfried, să nu-l uezi! Singur Jurand are dreptul să-și răzbune asupra lui.

— Iți jur, că nu-l voi uide. Ba voi rugă și pe Jurand să aștepte până vei sosi și tu.

Căii o luară la drum și Mazko privia îndurerat după trăsură. S'a intristat de

soarta lui, dar s'a bucurat c'a scapat teafăr cel puțin Zbisko.

— Pe mine unde mă duceți — întrebă de cruciatul germân?

— In Malborg — răspuse Wolfgang înaintea marelui magistru.

— Acela de sigur imi va tăia capul — se cugetă Mazko.

Dar s'a gândit și la aceea, că acolo va fi și cavalerul De-Lorsch și acela îl va apăra; pentru un preț mare de răscumpărare nu vor permite să-l ucidă nici frații Baden.

— Și dacă totuș mă vor omori! — să cugetă în sine — cel puțin iratele meu Zbisko nu va fi silit să se îngrijească de prețul de răscumpărare.

V.

Zbisko nu putu ajunge pe Glava, căci acela se grăbi și poposi numai atâta, cât a fost destul pentru cai. Cu bătrânul Siegfried nu-și prea bătea capul. Voiă numai să-l ducă viu acasă.

— Măncă — zise el către Siegfried.

Siegfried la început nu voiă, sperând, că va muri de foame și nu va ajunge în Spichov.

Glava însă observându-i planul îl sili să mănânce, căci la caz contrar îl va umplea el ca pe găscă.

Glava se grăbi și pentru aceea, ca pe Jaghienka se o ducă în Spichov înainte de ce ar sosi Zbisko și Danusia. Dorea se vază cât mai iute și pe Anulia.

Îi trecea prin minte și aceea, că abia va fi posibil, ca Zbisko să aducă vie pe Danusia. Și-a propus, că îndată ce va ajunge în Spichov, pe Jaghienka numai decât o va duce la episcopul în Plotzk. — Acolo va avea vreme să vază ce se va întâmpla cu Zbisko și cu Danusia.

Cugetându-se astfel trecu peste hotar și de aici înainte la tot pasul întâlni poloni. În Mazovia mulți recunoscără pe Siegfried și cerură dela Glava să îl dea lor pe Siegfried.

Glava numai așa putu scăpa de ei, c'a zis că-i prinsonerul principelui.

Adese conveniă și cu cavaleri din Mazovia, cari voiau să provoace la duel pe Siegfried cu orice preț; dar Glava n'a permis nici asta. Le spuse, că de îl vor răpi, vor lipsi pe Jurand de o răsbunare atât de plăcută pentru el.

Eră seara târziu când Glava ajunse în Spichov. Numai decât chemă pe Jaghienka într'e odaie separată, unde ea îl întrebă:

— Ce-i nou? A aflat-o? Mai trăiește?

— A aflat-o și trăiește! Cu puterea am scos-o din mâinile germânilor.

— Mulțumită ceriului! — zise fata: — Când sosesc?

— Peste câteva zile. Danusia e bolnavă și călătorește încet.

— Ce morb are?

— A înebunit de suferințele celea multe.

— Pentru Dumnezeu! Și nu s'a vindecat nici când a văzut pe Zbisko?

— Poate că s'a vindecat, dar eu nu știu.

Pentru aceea m'am grăbit să viu înainte ca să te fac atentă.

— Să-ți răsplătească Dumnezeu pentru aceasta!

Spune-mi totul cum s'a întâmplat.

(va urma).

„Indărăpt la sf. Biserică“

2. Temelia de stâncă a Bisericii catolice.

de Ioan Georgescu.

(Continuare).

7

Nu se poate tăgădui decadența grozavă dela sfârșitul veacului de mijloc, precum nu se poate tăgădui nici marea epidemie morală, care bântuia pe atunci Europa întreagă. — Și fiindcă dela cap se strică peștele, dela cap a trebuit să înceapă și reformarea: reformatio Ecclesiae în capite et membris! Mișcarea reformatorică s'a îndreptat cu toată înverșunarea în contra Curiei Romane, care sub durata regretabilei mari schisme occidentale decăzuse, într'adevăr, foarte mult.

Dar ca în orice porniri mari și avânturi energice, s'a trecut nu odată preste dreapta măsură și în aceasta. De aceea vedem că sinoadele reformatoare diu acest timp în hiperzelul lor reformatoric au alunecat pe ghiata democrației: definind supremația conciliului ecumenic asupra Papei. — Această luptă nefastă, care a răpit puterile cele mai bune ale Bisericii într'o hărțueală fără rost, a întârziat numai și mai mult reforma cea adevărată. Dacă și-ar fi dat mâna cu Papa reformatorii dela Constanța și Basel poate că stărpeau din bună vreme încă răul, și nu trebuia să vină mai apoi pacostea reparației. În această luptă „constituțională“ papatul și-a încordat toate puterile. Și a învins, căci a trebuit să învingă¹⁾. Altfel Sfânta Maică Biserică, opera lui Dumnezeu pe pământ să destrăma rând pe rând în biserici naționale „autocefale“ și ajungea la soarta tuturor lucrurilor omenești: descompunerea înceată, dar sigură. Papatul n'a putut îngădui deci nici o iotă din drepturile sale dumnezeiești și istorice; s'ar fi tăgăduit altfel pe sine însuș. — A fost și este exchis pentru totdeauna ca temelia de stâncă a Bisericii: papatul să se risipească vre-odată, și să se desmințească astfel cuvintele Mântuitorului, că porțile iadului nu o vor învinge pe ea.

Însă să punem cazul că într'un viitor îndepărtat situația Bisericii ar fi foarte sigură, papa și-ar putea mărgini sfera sa de activitate și influință juridică pe un teritor mai mic, cum a fost de pildă, în primele veacuri ale erei creștine, dar la drepturile sale divine nici atunci nu va putea renunța. Chiar dacă s'ar ivi astfel de postulate, ele ar dovedi numai că situația esistență e insuportabilă și că reformă se impune; reforma încă și atunci trebuie făcută de sus înjos, iar nu de jos în sus, precum au voit sinoadele schismatice din Basel și Constanța: treptele doar, încă se mătură de sus înjos, și nu de jos în sus.

Mai face Ruvillé interesanta observare

¹⁾ Aflăm de potrivite pentru a le reproduce următoarele reflexii ale filosofului englez Thoms Carlyle: „Eroii“: „La urma urmei nu biruie nimic din ceea ce nu merită a fi biruit. Nu pot să dea la o parte ceea ce e mai bun decât el, ci numai ce e mai rău. În acest mare duel, Natura însăș este arbitru și nu poate fi nedreaptă: lucrul care e mai adânc înrădăcinat în Natură, acela pe care-l numim cel mai adevărat, acest lucru și nu altul va fi cel care va rămânea în cele din urmă“.

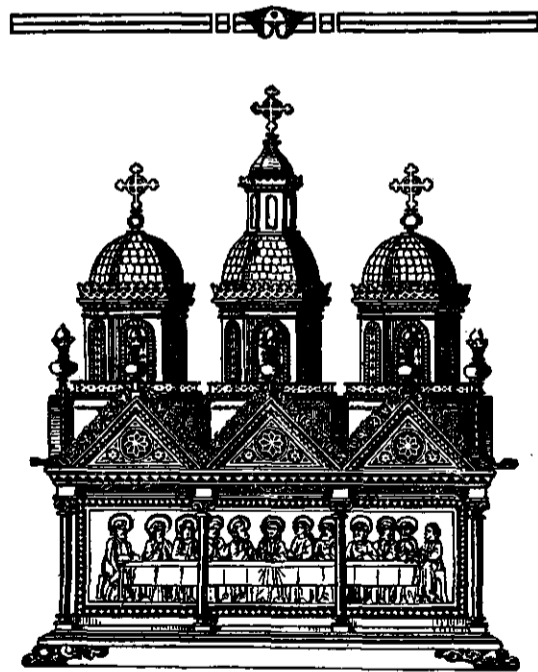
că ori de câte-ori papatul e atacat, dușmanii creștinismului sunt totdeauna pe partea adversarilor. Da, pentru-că, zice el, ei înțeleg mai bine decât mulți creștini, că slăbirea centrului însemnează slăbirea, ba chiar nimicirea întregii Biserici.

Cuvântul lui Isus însă despre tăria de stâncă al lui Petru nu-i vorbă, un simbolism fără înțeles, ci un mare adevăr real, care veșnic se confirmă. De câte-ori ar fi putut și ar fi trebuit să admire lumea întreagă tăria acestei stânci tocmai în vremile de cea mai grea cumpănă, când ai fi gândit că dacă nu cedează se prăpădește. Și n'a cedat. Căci Roma, punându-și toată încrederea în Dumnezeu, la care e nădejde în ceas de primejdie, și-a pus în cumpănă, nu odată, chiar și esistența sa. Astfel de vremuri grele au fost în secolul XVI, când țeri întregi se rupeau dela sinul Bisericii-mame. Și totuși nicidecând nu s'a afirmat mai cu vrednicie instituția dumnezească a papatului ca tocmai atunci. În jurul ei se strângeau credincioșii năpustiți de reforme; în ea aflau scut și apărare toate așezămintele și întocmirile bisericesti primejduite. Furia reformelor care bântuia chiar și în cercurile prelaților înalți a fost curmată prin decretul salutari aduse de conciliul tridentin sub conducerea ei. În urma reparației, Biserica a pierdut mult, ce e drept, în întindere, dar a câștigat neasemănat mai mult în tărie și trăinicie. Papatul nicidecând n'a fost recunoscut mai în deplinătate de drept, ca atunci

(Va urma).

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor responsabil: Augustin Gruția

Vranics și Tausch

fabrică de odăjdii, obiecte bisericesti și prapuri. Atelier de zugrăvit, aurit și marmorat, măestri de altare în

Ujvidék

Az „Arany keresztész“, Duna-utca,

roagă P. O. preoți, cari doresc a comandă ori ce pentru biserică, să ceară dela susnumita firmă Prețcurant, ce cu plăcere se trimite franco. (83) 1-13

GAZKOKS

escelent liber de pucioasă, foarte bun pentru încălzirea centrală a odăilor, la făurarie, motoare etc. se capătă în

Biroul oraşenesc al fabricii de gaz aerian a oraşului

Braşov, Strada porţii 60.

Tot acolo să află o expoziție permanentă cu sticle de gaz, sobe pentru încălzit baia, automate pentru apă caldă etc. care se pot vedea în toate zilele.

(78) 2-6

Muschong. Băile Buziaş Phönix apă minerală de Buziaş

SŪTITĂ DE BACTERII

apă minerală naturală

RECREAZA-VINDECĂ. RECREAZĂ-VINDECA.

S'a dovedit de cea mai cu efect contra morburilor de rărunchiu, de beşică, contra catarului cronic de rărunchiu, contra formării nisipului şi a petri în beşica de apă.

Recomandată de medici.

Depositul principal e la Gelb I. Blaj.

(36) 67-?

Un admirabil tablou după originalul marelui pictor *Obedeanu* reprezentând pe:

MIHAI-VITEAZUL

Cel mai războinic voevod, ne pare din acest tablou cu o putere de sugestie extraordinară. Se află de vânzare la *Librăria sem. teol. gr.-cat. din Blaj.* — Preţul tabloului cor. 1.50 fil.

Cadou de sărbători!

Admirabilul tablou

Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărime 44/68 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj.* — Preţul freat 2.20 cor.

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIIU

Strada Cismădiei 5.

Strada Cismădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, maşini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.003.540 78
Capitale asigurate pe viață achitate	"	4.834.801 12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119.839.992 -
	vieată	11.020.260 -
Fonduri de întemeiere și de rezervă	"	2.428.317 -

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cereuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(88) 54 ?

să se adreseze cine dorește a-și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuț, fructe cu boabe, puești, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară) vițe europeană și americană cu și fără rădăcini (Catalog instructiv la cerere gratuit).

NAGYENYED= re
Alsófehér m.

FISCHER es
Kisod

(80) 2-12

Material crud curat! Fabrici curate!

Numai cele mai bune, scrupulos alese și curățite materiale se folosesc la producerea Săpunului Schicht. Nu numai toate aparatele, căldările și mașinile ci și localitățile se țin strict curate, ca din fabrici curate să se poată da întru adevăr săpun curat. Claritatea și neimifabila calitate este rezultatul nenumăratelor încercări și a experiențelor de zeci de ani.

Cel mai bun pentru înmuierea rufelor este

Extractul de spălat „LAUDA FEMEII“!

(74) 3-?

Săpun curat! Rufe curate!

Rufele numai atunci pot fi neexcepționabil curate, dacă se folosește la spălatul lor săpun curat și nefalșificat. Noi garantăm cu 25.000 Cor., că Săpunul Schicht marca **Cerb** este absolut sentit de ingredientele vătămătoare țesăturilor. Toate eluptionele și invențiile științifice și tehnice a timpului modern se întrebunțează la producerea Săpunului Schicht, ca acela să fie eminent și după posibilitate ieftin. Statornic se lucră la perfecționarea și nobilitarea lui.

Cel mai bun pentru înmuierea rufelor este

Extractul de spălat „LAUDA FEMEII“!

MÁTYÁS și TRATTNER

rafinadă și depozit liber de spirt, stabiliment pentru denaturare de spirt
în **BARÓT** (cott. Háromszék).

Fabrică (fierbe) și livrează pe lângă condițiunile celea mai favorabile
spirt brut, rafinat și denaturat.

Provocându-Vă la această foaie cereți oferte de prețuri.

(56) 13—26

MOBILIA!

cine voiește se cumpere **mobile**
bune și trainice sa se adreseze
cu deplină încredere lui

D Schmidt

negustor de mobile și măsar în
Medias—Medgyes,

care are un depozit bine asor-
tat cu tot felul de **mobile,**
precum: scaune, divanuri, icoane,
oglinzi, apoi **mobile de lemn**
muale și rechize de bucătă.
(60) 16—26.

Cancelaria Administrativă
și birou de informațiuni
în **Budapesta.**

Procur și dan informațiuni în toate
afacerile procesuale, extraprocesuale, admini-
strative și comerciale; mijloace imprumu-
turi personale, ipotecare și amortisațiunile
ieftin și în scurt timp; mijloace cumpărări.

vânzării, exarendării de bunuri, mașini, motoare
și alte rechize economice; finanțez parcelări
de moșii; esoperez ajutoare de stat pentru
preoți, învățători, școli și pentru cumpararea
de izlaze și pășuni; efeptuesc tot felul de
comandă comerciale eventual și la bursă
prompt pe lângă taxe moderate și anticipație
pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea
advocat dipl.

(21) 50-52
VIII. Aggteleki u. 10. I. 7. Telefon: 171—27

Pcurile de stomac ale
lui BRÁDY

produsite cu marea de scurătate:
Vergurá Maria de Mariaczell,
în decurs de 50 de ani intrată
s'au răspândit încât nici într-o
casă nu pot lipsi. Cu neajuns
efect se folosesc aceste picuri
în *contra stricării stomacului,* a
arsurii de stomac, a *incertiei*
scanzului, *agrităului de stomac*
și cap, a *condării,* *insonnului,* *ane-*
miei ș. a.

Se află de vânzare în toate
farmaciile: 1 sticlă mare cor. 1.60 sticlă mică 90 fl.
Pentru 6 sticle Cor. 5.40, 3 sticle mari Cor. 4.80
dacă se trimite banii înainte, le spedează franco:
farmacia BRÁDY K.

a „Magyar Királyhoz” Bócs
I., Fleischmarkt 2, Depot 5.

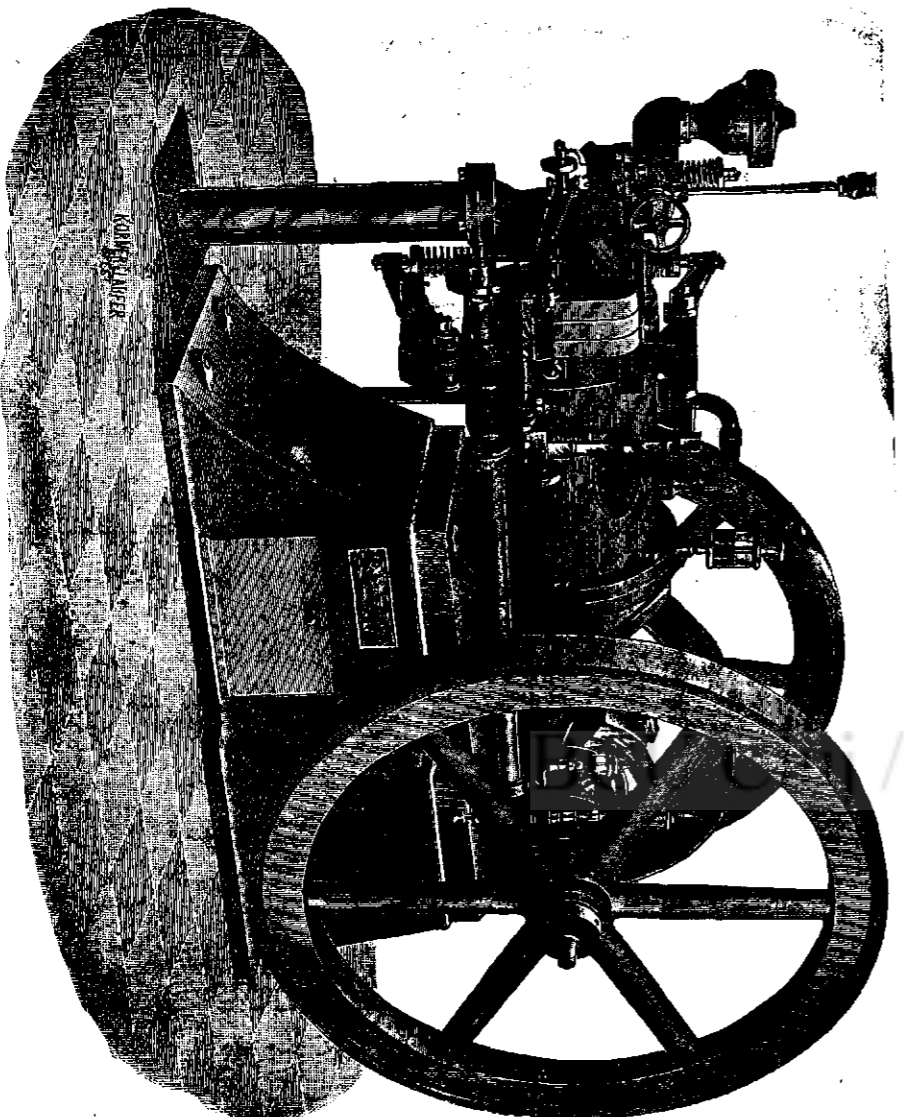
Să fim atenți la marca de scutiță, care
reprezintă pe Vergurá Maria de Mariaczell,
precum și la pechețelarea roșie și a subscrierii
care este copia celei de pe chipul acii alăturat
(84) 1—11

Spirituși industriali români

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria

EUGEN NICOLA

Blaș—Balázsfalva.

Industria recomandă cetera mai

precum pluguri și mașini eco-
nomice. În depozitul meu se află
totdeauna gata cele mai recente
motoare de benzin, locomobile
și generatori complete pentru
îmbătați cu motor. Motoare
de benzin stabile, motoare
pentru gaz sugativ. Mori de
măcinat și tot felul de mașini
economice, pe care le vând cu

prețuri moderate și condi-
țiuni de plată favorabile,
în rate.

== Cea mai mare garanță. ==

Nime să nu-și cumpere pluguri
sau mașini economice până nu cearcă
la firma

Eugen Nicola

prima fabrică română de mașini
în Blaș—Balázsfalva.

Deslușiți și informațiuni se
dau gratis.

(38) 26—52

Spirituși industriali români